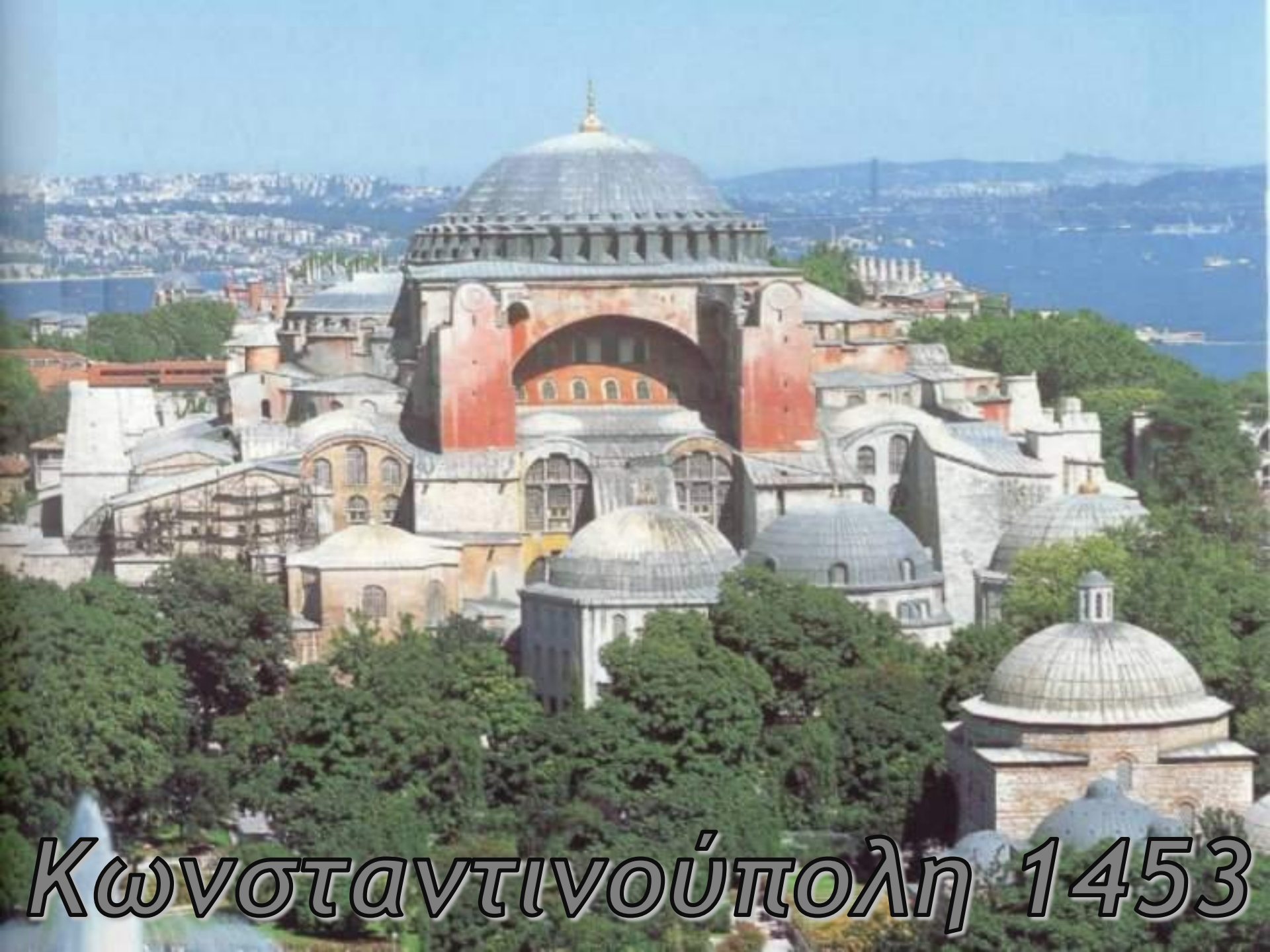

Ιστορία-Επανάληψη ενότητας Β σελ 25-66

«Οι Έλληνες κάτω
από την οθωμανική
κυριαρχία»

Κωνσταντινούπολη 1453

Κωνσταντινούπολη 1453

Άλωση της Πόλης από τους Οθωμανούς (Τούρκους)

1453 μ.Χ

29 Μαΐου 1453 μ.Χ Η Κωνσταντινούπολη έπεσε στα χέρια των Τούρκων. Οι Τούρκοι για τρεις μέρες λεηλατούν, σκοτώνουν και καταστρέφουν. Η Βυζαντινή αυτοκρατορία δεν υπάρχει πια. Ο πληθυσμός της Πόλης φεύγει για να γλιτώσει.

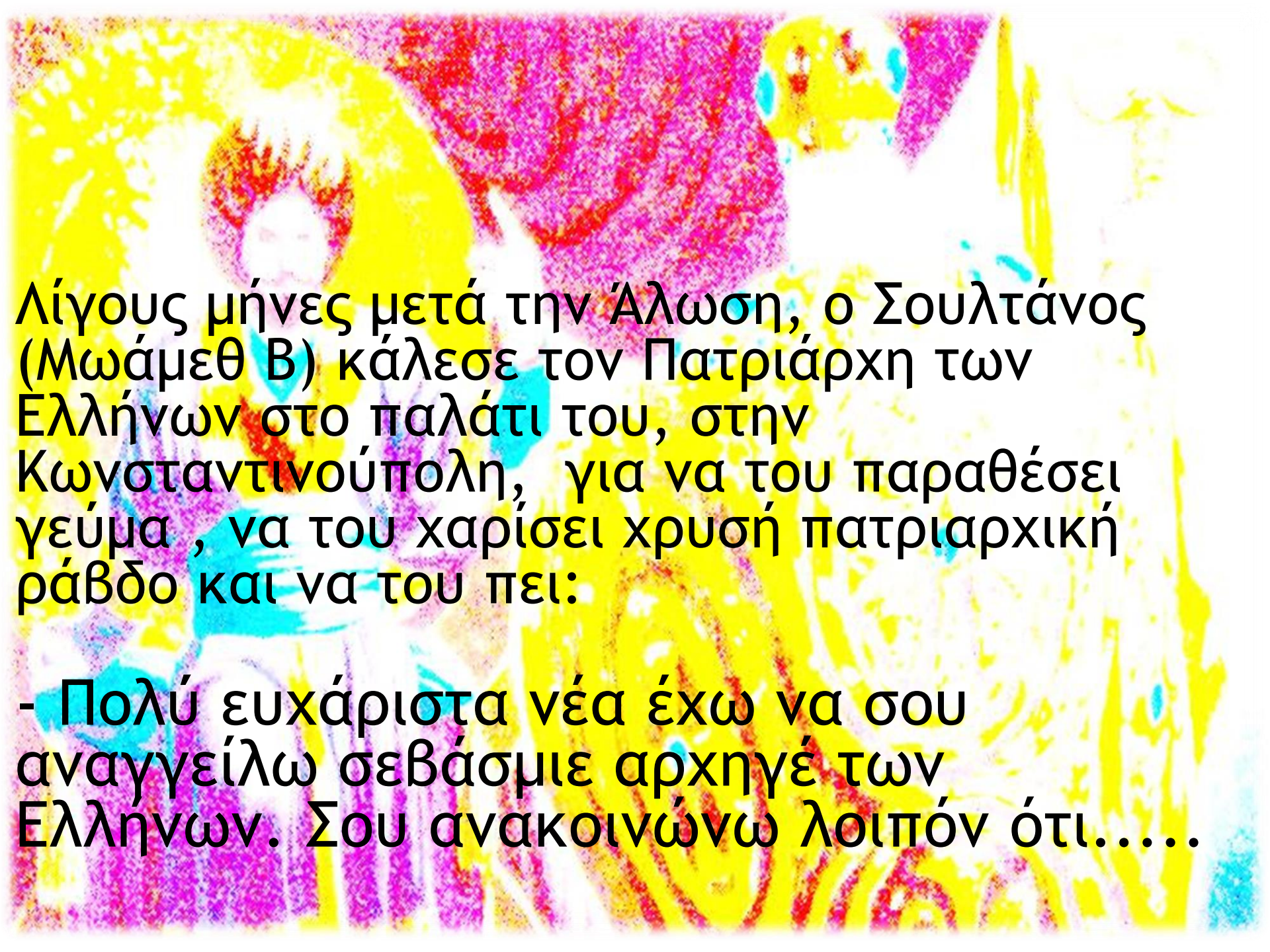
Ο Μωάμεθ Β΄ μπήκε σε μια πόλη σχεδόν έρημη από κατοίκους. Με **φειρμάνι** (σουλτανική διαταγή) καλούσε τους κατοίκους να επιστρέψουν. Υποσχόταν να τους δώσει τα σπίτια τους και εγγυόταν για τη ζωή και την ασφάλειά τους. Σιγά-σιγά ο κόσμος επέστρεψε κι η Πόλη ξαναβρήκε τη ζωντάνια της.

Αργότερα ο Σουλτάνος παραχώρησε στους Έλληνες (ραγιάδες) κάποια **προνόμια** (δικαιώματα), αρχίζοντας από τον Πατριάρχη και τους Αρχιεπισκόπους.

Σκοπός του ήταν καλοπιάσει τους χριστιανούς.

Ο πατριάρχης της Κωνσταντινούπολης μετέφερε το πατριαρχείο στη συνοικία **Φανάρι** της Πόλης.

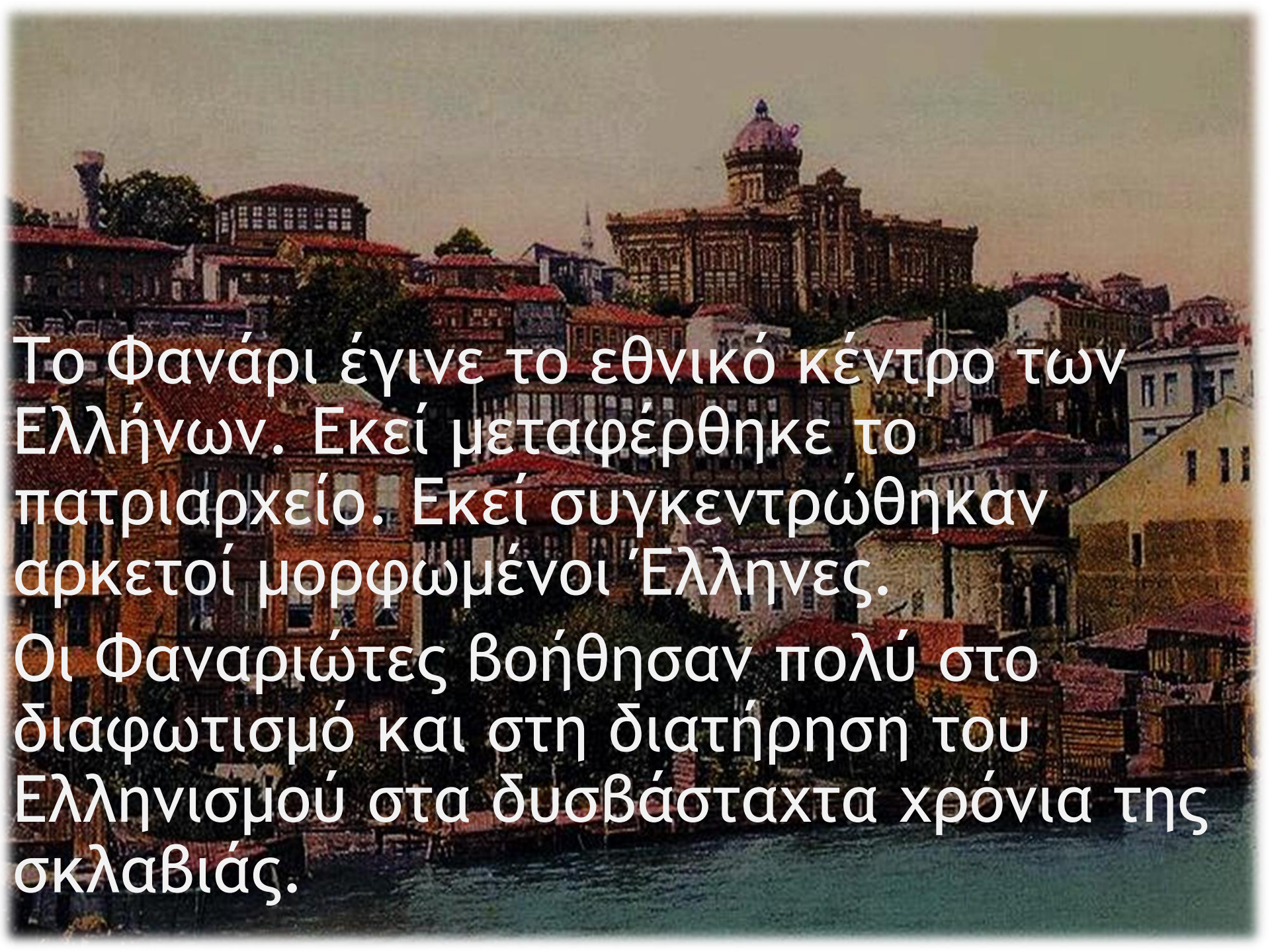

Λίγους μήνες μετά την Άλωση, ο Σουλτάνος (Μωάμεθ Β) κάλεσε τον Πατριάρχη των Ελλήνων στο παλάτι του, στην Κωνσταντινούπολη, για να του παραθέσει γεύμα , να του χαρίσει χρυσή πατριαρχική ράβδο και να του πει:

- Πολύ ευχάριστα νέα έχω να σου αναγγείλω σεβάσμιε αρχηγέ των Ελλήνων. Σου ανακοινώνω λοιπόν ότι.....

..σε αναγνώριζω ως Πατριάρχη, ως τον θρησκευτικό και πολιτικό ηγέτη των χριστιανών (μιλέτ-πασιης = εθνάρχης).
Στον κλήρο (στους ιερείς σας) και στους προεστούς σας αναθέτω δικαστικές και πολιτικές εξουσίες.

Το Φανάρι έγινε το εθνικό κέντρο των Ελλήνων. Εκεί μεταφέρθηκε το πατριαρχείο. Εκεί συγκεντρώθηκαν αρκετοί μορφωμένοι Έλληνες. Οι Φαναριώτες βοήθησαν πολύ στο διαφωτισμό και στη διατήρηση του Ελληνισμού στα δυσβάσταχτα χρόνια της σκλαβιάς.

Οι Τούρκοι χρησιμοποιούσαν τους Φαναριώτες ως μεγάλους **Διερμηνείς (Δραγομάνους)** και ως ηγεμόνες της Βλαχίας και της Μολδαβίας.

(Η Ρωσία είχε υποχρεώσει τους Τούρκους στις δυο αυτές επαρχίες να μην τοποθετούν πασάδες αλλά χριστιανούς ηγεμόνες).

Αργότερα, οι Ενετοί έχοντας κυριαρχήσει στη Μεσόγειο, πολέμους εναντίον των Τούρκων. Κατέκτησαν τα Επτάνησα και την Κρήτη.

1687 μ.Χ.

Αφού απελευθέρωσαν την Πελοπόννησο έφθασαν στην Αθήνα.
Οι Τούρκοι αποσύρθηκαν στην Ακρόπολη.
Ο Παρθενώνας μετεβλήθη σε πυριτιδαποθήκη.
Κατά τη διάρκεια της πολιορκίας μια οβίδα από τα κανόνια τους
έπεσε στον Παρθενώνα.
Η έκρηξη, που ακολούθησε, κατάστρεψε το πολυτιμότερο
αριστούργημα όλων των αιώνων.

Η φοβερή έκρηξη που
ακολούθησε,
σμπάράλισε το
ομορφότερο κτίριο του
κόσμου....

Δεινοπαθήματα των Ελλήνων

Οι σκλαβωμένοι Έλληνες υπέφεραν πολλά από τους Τούρκους. Οι ραγιάδες (υπόδουλοι) έπρεπε να πληρώνουν το λεγόμενο κεφαλικό φόρο (χαράτσι) και το φόρο της γης, για να έχουν δικαίωμα να την καλλιεργούν.

Οι Τούρκοι γενικά θεωρούσαν τους ραγιάδες κατώτερους. Τους ανάγκαζαν να ντύνονται φτωχικά, να κατοικούν σε μικρά σπίτια και σε φτωχογειτονιές, να εκτελούν αγγαρείες, να παραμερίζουν στον δρόμο και να σκύβουν, όταν περνούσαν Τούρκοι. Τους ταπείνωναν και τους εξευτέλιζαν.

Το βαρύτερο όμως απ' όλα ήταν ο φόρος αίματος, δηλαδή, το παιδομάζωμα. Ελληνόπουλα ηλικίας 6-14 χρόνων χωρίζονταν από τις οικογένειές τους και οδηγούνταν σε στρατόπεδα, για να γίνουν **γενίτσαροι** (φοβεροί στρατιώτες).

Καθώς οι γενίτσαροι ήταν μικροί, γρήγορα ξεχνούσαν γονείς, γλώσσα, θρησκεία και πατρίδα. Οι γενίτσαροι εκπαιδεύονταν για να υπηρετούν στη φρουρά του σουλτάνου και να γίνουν φανατικοί μουσουλμάνοι.

Γενίτσαροι

Μια άλλη δοκιμασία για τους ραγιάδες ήταν ο εξισλαμισμός. Αναγκάζονταν δηλαδή να αλλάξουν την πίστη τους και να γίνουν μουσουλμάνοι, για να γλιτώσουν. Πολλοί στα κρυφά παρέμεναν χριστιανοί, ενώ παρουσιάζονταν ως Τούρκοι. Αυτοί λέγονταν **κρυπτοχριστιανοί**.

Οι εύρωστοι οικονομικά (πλούσιοι) Έλληνες που δεν άντεχαν τον τουρκικό ζυγό κατέφυγαν στη Δυτική Ευρώπη. Οι κοινότητες των Ελλήνων του εξωτερικού ήταν γνωστές ως ελληνικές παροικίες και απ' εκεί βοήθησαν το υπόδουλο γένος των Ελλήνων.

Κλέφτες και Αρματολοί σελ 40, 41

Όσοι από τους υπόλοιπους Έλληνες δεν μπορούσαν να αντέξουν τη σκλαβιά, έβγαιναν στα βουνά και σχημάτιζαν τα σώματα των κλεφτών. Ζούσαν για τη θρησκεία και την πατρίδα. Έκαναν κλεφτοπόλεμο εναντίον των Τούρκων. Ζούσαν ελεύθεροι και χαίρονταν τη φύση.

Οι κλέφτες έμεναν σε απάτητα βουνά και κοιμόντουσαν σε σπηλιές. Ο τόπος, όπου έμεναν, λεγόταν λημέρι.

Στο πιο ψηλό σημείο του λημεριού φύλαγαν καρπούλι (σκοπιά).

Κλέφτες: Οραματίζονται την
Ελευθερία της πατρίδας
προετοιμάζουν την επανάσταση

Κάθε ομάδα κλεφτών είχε τη δική της σημαία (μπαϊράκι). Αρχηγός του νταϊφά (ομάδας) των κλεφτών ήταν ο καπετάνιος και υπασπιστής του το πρωτοπαλίκaro. Κοντά του είχε και το νεαρότερο κλέφτη, που λεγόταν κλεφτόπουλο ή ψυχογιός.

Οι κλέφτες, όταν δεν πολεμούσαν, γυμνάζονταν στα όπλα και έριχναν το λιθάρι. Ασκούνταν στη σκοποβολή. Έπρεπε να περνούν το βόλι από το δακτυλίδι από απόσταση 50 μέτρων.

Ένα από τα αγωνίσματά τους ήταν να τρέχουν το άλογο και να καταφέρνουν να πηδούν και να κάθονται στη σέλα του.

Οι Κλέφτες έγιναν ο φόβος των Τούρκων. Γι' αυτό και ο Σουλτάνος, για να τους καταπολεμήσει, οργάνωσε κυρίως σε δύσκολες περιοχές τα αρματολίκια και διορίζε τους αρματολούς. Λέγονταν αρματολοί, γιατί μπορούσαν να φέρουν μαζί τους, νόμιμα, όπλα (άρματα).

Τα άρματα των κλεφτών και των αρματολών, γιαταγάνια και καριοφίλια, ήταν πάντοτε ιερά. Τα κληρονομούσαν και ήταν πολύτιμα λάφυρα και κειμήλια, ή τιμητικά χαρίσματα.

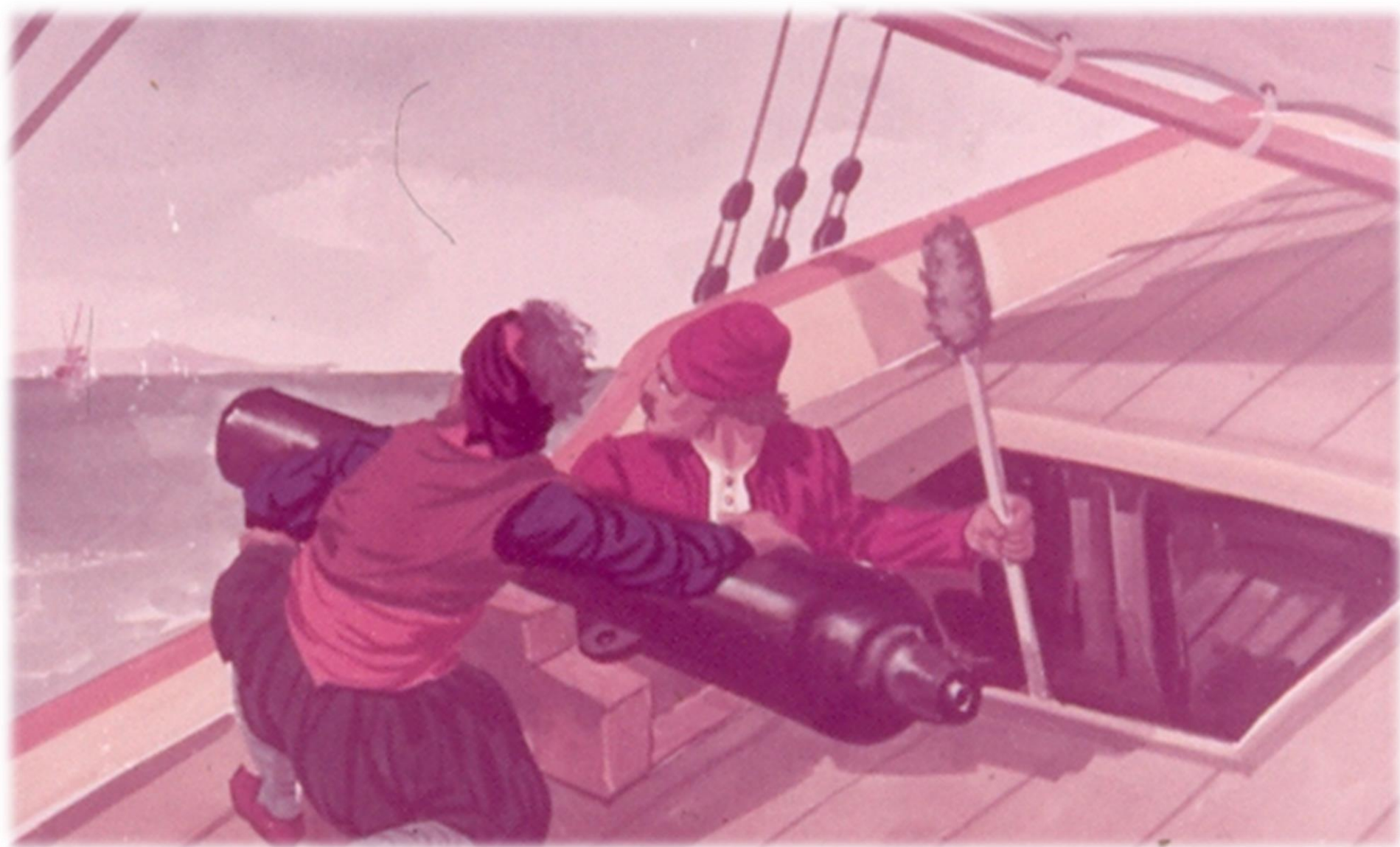

Ο λαός τους θαύμαζε για τη λεβεντιά και την παλικάριά τους και τους θεωρούσε λαϊκούς ήρωες. Στις γιορτές και τα πανηγύρια τραγούδησε τα κατορθώματά τους. «Όταν ήρθε η ώρα του ξεσηκωμού οι κλέφτες και οι αρματολοί αποτέλεσαν τον πυρήνα των αγωνιστών. Ο Κολοκοτρώνης τους ονόμασε «μαγιά της λευτεριάς».

Με την υποδούλωση των Ελλήνων αποδυναμώθηκε το ναυτικό τους. Τα νησιά όμως κατόρθωσαν να αποκτήσουν πλοία και να πλουτίσουν.

Νησιά με ναυτική δύναμη ήταν η Ύδρα, οι Σπέτσες και τα Ψαρά.

Οι νησιώτες διδάχτηκαν την τέχνη του πολέμου στη θάλασσα.

Μετά την Άλωση έκλεισαν και τα σχολεία. Το σκοτάδι της αμάθειας σκέπασε τον ελληνισμό. Οι μορφωμένοι έφυγαν για τις χώρες της Δύσης. Γι' αυτό και ο λαός είπε: «Ο ήλιος εσκοτείδιασε και το φεγγάρι εκάθη». Τα πρώτα σχολεία ιδρύθηκαν με τη φροντίδα της Εκκλησίας.

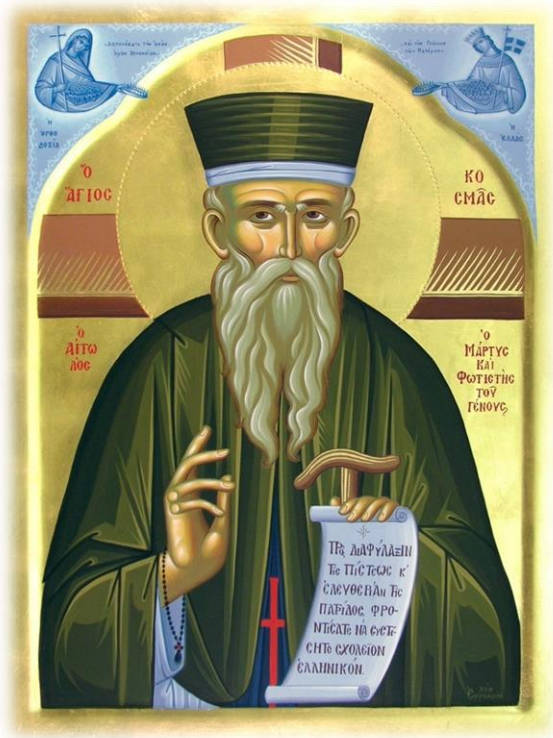
Τα σχολεία στην αρχή λειτούργησαν στις εκκλησίες και δάσκαλος ήταν ο παπάς. Ονομάστηκαν «κρυφά σχολειά». Τα σχολεία αυτά διατήρησαν άσβεστη την εθνική συνείδηση και τον πόθο για τη λευτεριά. (Πίνακας του Νικόλαου Γύζη)

Τα μικρά Ελληνόπουλα συνήθως πήγαιναν νύκτα στις εκκλησιές και στα μοναστήρια. Εκεί τα περίμενε ο παπάς-δάσκαλος. Στο δρόμο τραγουδούσαν: «Φεγγαράκι μου λαμπρό, φέγγε μου να περπατώ να πηγαίνω στο σχολειό ...»

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ
ΣΤΗ ΣΚΛΑΒΙΑ-
Παράγοντες Ελπίδας

Νεοέλληνες Διαφωτιστές

Κοσμάς ο Αιτωλός

Αδαμάντιος Κοραής

Ρήγας Φεραίος

Κοσμάς ο Αιτωλός

Κοσμάς ο Αιτωλός

Γεννήθηκε στο Μέγα Δέντρο Αιτωλίας το 1714.
Σπούδασε στην Αθωνιάδα Σχολή του Αγίου
Όρους.

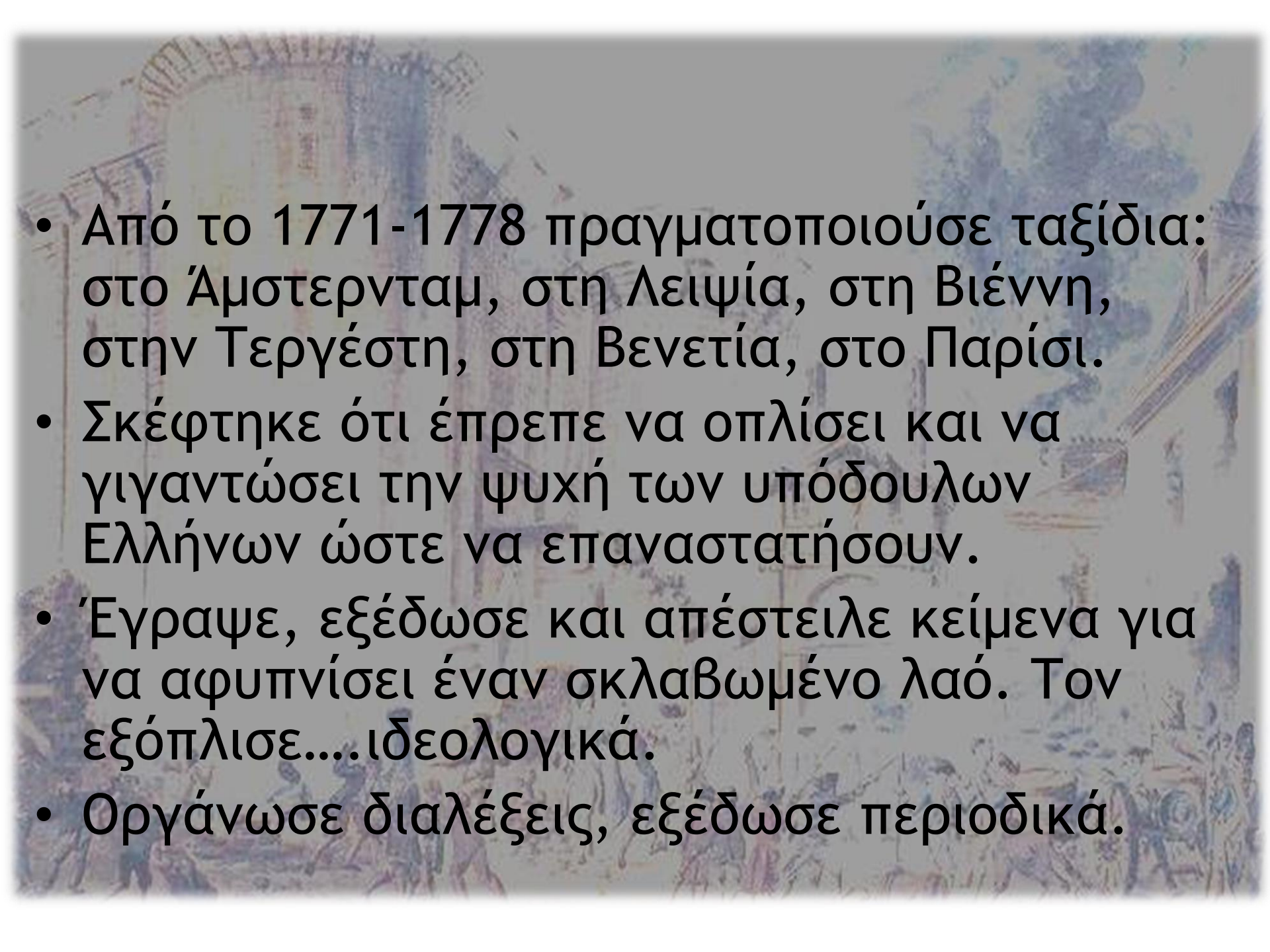
Όργωσε την Ελλάδα διδάσκοντας και
εμπυκνώνοντας τον λαό.

Ίδρυσε 200 «κοινά» (δημοτικά σχολεία) και
δέκα «ελληνικά» (γυμνάσια).

Απαγχονίστηκε από τους Τούρκους το 1779
και το σώμα του ρίφθηκε σε ποτάμι. Αργότερα
ανευρέθη.

ο Αδαμάντιος Κοραής γεννήθηκε *στη Σμύρνη* το 1748 από αρχοντική οικογένεια της Χίου που αγαπούσε τις σπουδές. Έμαθε συνολικά δέκα ξένες γλώσσες. Μελέτησε αρχαίους και εκκλησιαστικούς συγγραφείς. Έλεγε: «Είναι απόλαυση να μαθαίνεις»

-
- Από το 1771-1778 πραγματοποιούσε ταξίδια: στο Άμστερνταμ, στη Λειψία, στη Βιέννη, στην Τεργέστη, στη Βενετία, στο Παρίσι.
 - Σκέφτηκε ότι έπρεπε να οπλίσει και να γιγαντώσει την ψυχή των υπόδουλων Ελλήνων ώστε να επαναστατήσουν.
 - Έγραψε, εξέδωσε και απέστειλε κείμενα για να αφυπνίσει έναν σκλαβωμένο λαό. Τον εξόπλισε....ιδεολογικά.
 - Οργάνωσε διαλέξεις, εξέδωσε περιοδικά.

Ρήγας Φεραίος- η πορεία της ζωής του

Έργο του:

«Θούριος», ένας φλογερός Επαναστατικός Ύμνος

ΕΛΕΥΘΕΡΓΙΑ

ΙΣΟΤΗΣ

ΘΟΥΡΙΟΣ,

Ἦτοι Ὀρμητικὸς Πατριωτικὸς Ὑμνος πρῶτος εἰς τὸν ἦχον

ΜΙΑ ΠΡΟΣΤΑΓΗ, ΜΕΓΑΛΗ.

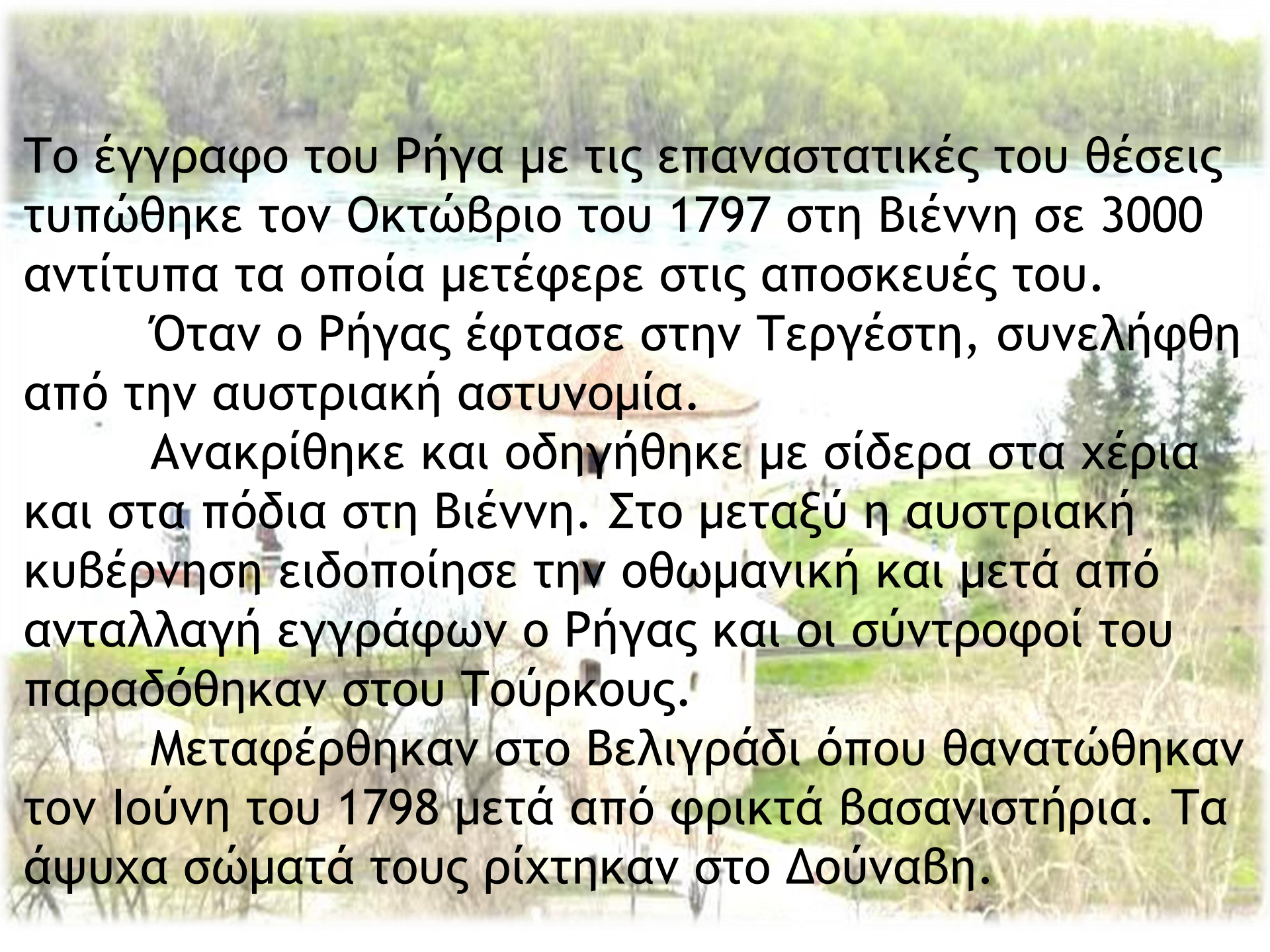

Ὡς πότε, παλικάρια, να ζούμεν στα στενά,
μονάχοι σαν λιοντάρια, στες ράχες, στα δουνά,
σπηλιές να κατοικούμεν, να βλέπομεν κλαδιά,
να φεύγομ' απ' τον κόσμον, για την πικρή σκλαβιά·
να χάνομεν αδέλφια, πατρίδα και γονεῖς,
τους φίλους, τα παιδιά μας κι όλους τους συγγενεῖς.
Κάλλιο 'ναι μίας ὥρας ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνια σκλαβιά και φυλακή.

Έργο του:

Η Χάρτα της Ελλάδας

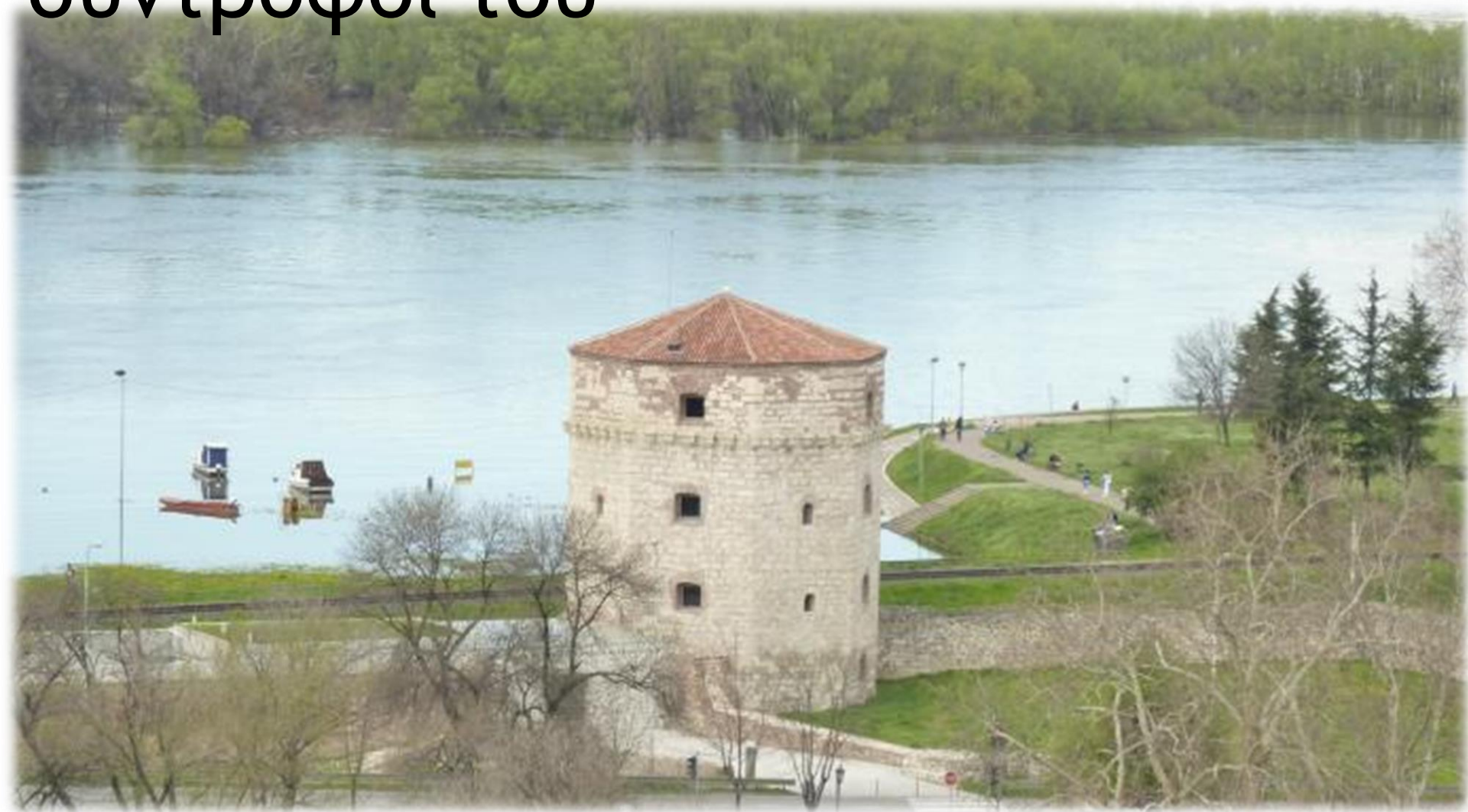
Το έγγραφο του Ρήγα με τις επαναστατικές του θέσεις τυπώθηκε τον Οκτώβριο του 1797 στη Βιέννη σε 3000 αντίτυπα τα οποία μετέφερε στις αποσκευές του.

Όταν ο Ρήγας έφτασε στην Τεργέστη, συνελήφθη από την αυστριακή αστυνομία.

Ανακρίθηκε και οδηγήθηκε με σίδερα στα χέρια και στα πόδια στη Βιέννη. Στο μεταξύ η αυστριακή κυβέρνηση ειδοποίησε την οθωμανική και μετά από ανταλλαγή εγγράφων ο Ρήγας και οι σύντροφοί του παραδόθηκαν στους Τούρκους.

Μεταφέρθηκαν στο Βελιγράδι όπου θανατώθηκαν τον Ιούνιο του 1798 μετά από φρικτά βασανιστήρια. Τα άψυχα σώματά τους ρίχτηκαν στο Δούναβη.

Βελιγράδι 1798 - Ο πύργος όπου
απαγχονίστηκε ο Ρήγας και οι
σύντροφοί του

Το 1814....

7 μόλις χρόνια πριν την
έκρηξη της Ελληνικής
Επανάστασης του

1821...

...τρεις Έλληνες του Εξωτερικού,
έμποροι που δραστηριοποιούνταν
στη Ρωσία...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΚΟΥΦΑΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΞΑΝΘΟΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΚΑΛΩΦ

Συναντήθηκαν στην πόλη Οδησσό ...

...σε αυτό το σπίτι και ίδρυσαν
τη Φιλική Εταιρεία

Ορκίστηκαν ότι σκοπός της ζωής τους και της Εταιρείας θα είναι η απελευθέρωση της Ελλάδας από τους Τούρκους.

Ιερείς ήταν επιφορτισμένοι με το
έργο της μύησης μελών στην
εταιρεία...ήταν μια σωστή
ιεροτελεστία....

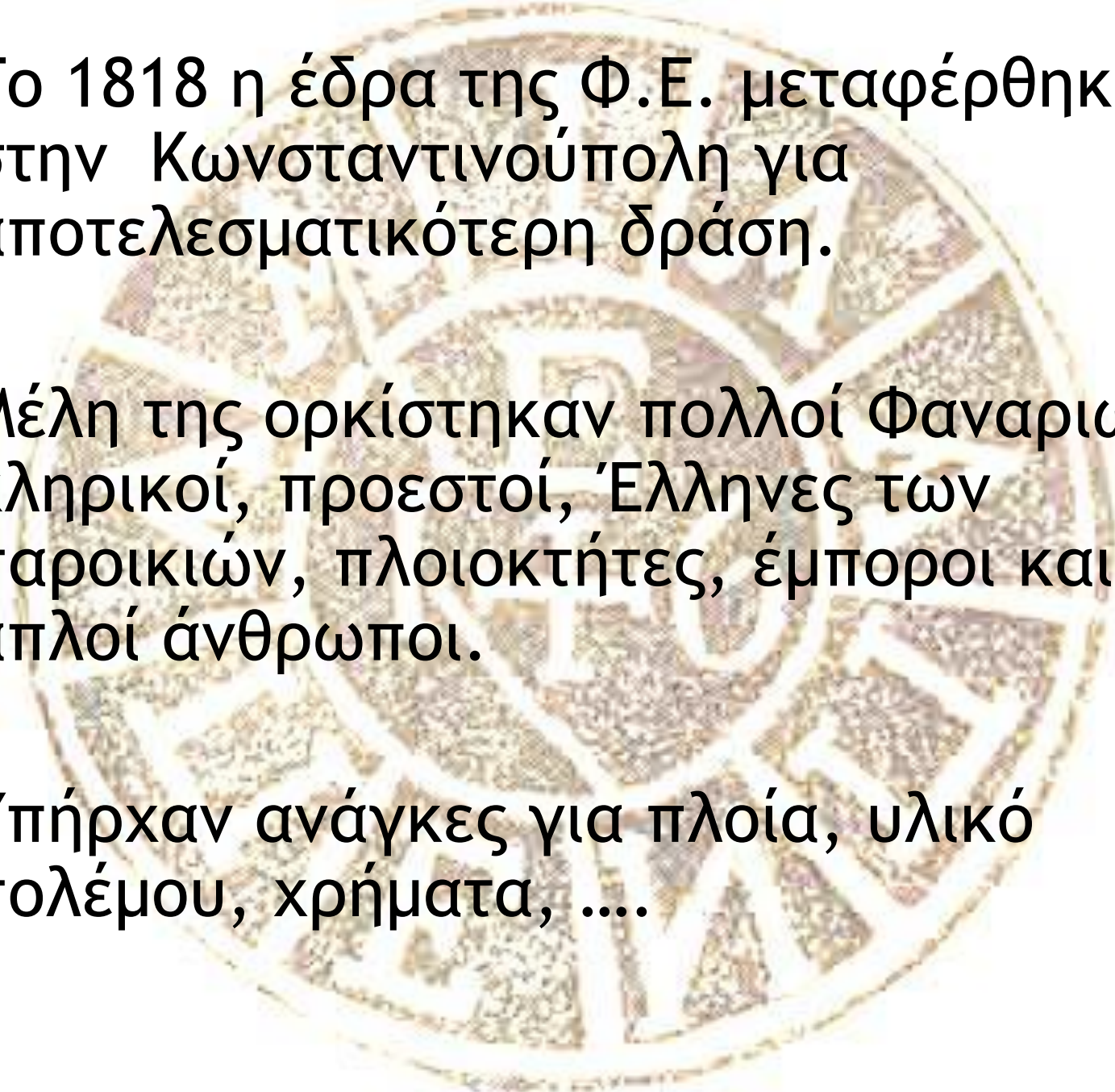

Όταν έγιναν φιλικοί οι πιο επιφανείς Έλληνες όπως οι ονομαστοί Κλέφτες οι αρχιερείς και άλλοι, οι οργανωτές εισηγήθηκαν στον **Ιωάννη Καποδίστρια** (τον υπουργό εξωτερικών της Ρωσίας), ώστε να γίνει ο αρχηγός της Εταιρείας.

Εκείνος ως πολιτικός αρνήθηκε την αρχηγία, αλλά τους πρότεινε τον **Αλέξανδρο Υψηλάντη** που ήταν αξιωματικός του ρωσικού στρατού.

Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης δέχτηκε με ενθουσιασμό και έγινε ο γενικός αρχηγός της Φιλικής Εταιρείας.

-
- Το 1818 η έδρα της Φ.Ε. μεταφέρθηκε στην Κωνσταντινούπολη για αποτελεσματικότερη δράση.
 - Μέλη της ορκίστηκαν πολλοί Φαναριώτες κληρικοί, προεστοί, Έλληνες των παροικιών, πλοιοκτήτες, έμποροι και απλοί άνθρωποι.
 - Υπήρχαν ανάγκες για πλοία, υλικό πολέμου, χρήματα,

Πρώτα μέλη της Φιλικής Εταιρείας

- Παπαφλέσσας

Κολοκοτρώνης

Φιλική Εταιρεία

Ιδρυτές: Αθανάσιος Τσακάλωφ
Νικόλαος Σκουφάς
Εμμανουήλ Ξάνθος

Σκοπός: Αγώνας για απελευθέρωση,
αφού οργανωθούν οι Έλληνες

Αρχηγός: Αλέξανδρος Υψηλάντης

Στήριγμα: Ενθουσιασμός και χρήματα
που καταβάλλουν τα ολοένα
αυξανόμενα μέλη

Στρατηγικό Σχέδιο

Η επανάσταση να ξεκινήσει
ταυτόχρονα σε Μολδοβλαχία και
Πελοπόννησο ...για να
διασπαστούν οι τουρκικές
δυνάμεις.

Στις 25 Μαρτίου 1821...η
Επανάσταση ξεκίνησε

A dramatic painting depicting a battle scene. In the center, a figure with a beard and a red turban, wearing a white robe, sits atop a white horse. He holds a sword aloft in his right hand. Surrounding him are several other figures on horseback, some in blue and red tunics, others in darker clothing. The scene is filled with smoke and dust, creating a sense of chaos and intensity. The background is a mix of warm and cool tones, suggesting a battlefield at dusk or dawn. The overall style is reminiscent of classical or romantic era painting.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ή

ΘΑΝΑΤΟΣ